

Către:

Domnul Eugeniu Osmochescu
Ministru al Dezvoltării Economice și Digitalizării
MD-2012, Piața Marii Adunări Naționale, 1

Domnul Andrian Gavriliță
Ministru al Finanțelor
MD-2005, str. Constantin Tănase nr.7, mun. Chișinău

Copie:

Domnul Radu Marian,
Președintele, Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului
MD-2004, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105, or. Chișinău

NOTĂ DE POZIȚIONARE:

Poziția Republicii Moldova privind necesitatea unei perioade tranzitorii pentru aplicarea Pilonului II în contextul aderării la Uniunea Europeană

Către Factorii de Decizie (MDED, MF):

Context general care justifică necesitatea unei abordări etapizate a Pilonului II

În cadrul consultărilor desfășurate cu reprezentanții mediului de afaceri, asociațiile de business au semnalat în mod consistent că implementarea Pilonului II intervine într-un context național deosebit de complex, caracterizat prin suprapunerea mai multor provocări structurale și conjuncturale cu impact direct asupra capacității de absorbție și adaptare a economiei naționale.

Republica Moldova se află, în prezent, într-un proces amplu și profund de reformă fiscală, care vizează restructurarea fundamentală a Codului Fiscal și reconfigurarea arhitecturii regimurilor de impozitare. Această reformă, aflată în plină desfășurare, generează un grad ridicat de incertitudine cu privire la configurația finală a cadrului normativ fiscal, la implicațiile acestuia asupra fluxurilor de investiții și la modul în care noile reglementări vor interacționa cu cerințele Pilonului II. În aceste condiții, orice angajament ferm privind calendarul și modalitățile de implementare a Pilonului II trebuie să țină seama de faptul că parametrii fiscali naționali sunt, în acest moment, în curs de redefinire, iar efectele reformei asupra structurii corporative și a sarcinii fiscale efective nu pot fi anticipate cu precizie.

Totodată, Republica Moldova continuă să resimtă efectele persistente ale conflictului armat din Ucraina, cu consecințe directe și indirecte asupra mediului economic național. Perturbările în lanțurile de aprovizionare, presiunile asupra securității energetice, volatilitatea prețurilor la energie și combustibili, precum și deteriorarea percepției de risc de țară au contribuit la reducerea atractivității investiționale și la creșterea costurilor operaționale pentru companiile rezidente. Aceste efecte au afectat în mod disproporționat o economie de dimensiuni reduse, cu o bază industrială limitată și cu o capacitate fiscală aflată în consolidare, amplificând vulnerabilitățile structurale preexistente.

În paralel, administrația publică națională se confruntă cu necesitatea consolidării capacității administrative în domeniul fiscal, inclusiv în ceea ce privește infrastructura de raportare, resursele umane specializate și sistemele informatice necesare pentru implementarea unor mecanisme complexe precum cele prevăzute de Pilonul II. Capacitatea de conformare a companiilor rezidente, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, dar și a entităților din sectorul IT care operează în cadrul unor regimuri fiscale speciale, este direct condiționată de disponibilitatea unui cadru normativ clar, stabil și previzibil, care în prezent se află în proces de elaborare.

Nu în ultimul rând, trebuie subliniată importanța direcționării eficiente a fluxurilor de resurse financiare și investiționale în această perioadă de tranziție. Implementarea prematură sau necalibrată a Pilonului II riscă să genereze presiuni suplimentare asupra fluxurilor de capital, să reducă atractivitatea Republicii Moldova ca destinație pentru investițiile străine directe și să compromită eforturile naționale de stimulare a creșterii economice și a digitalizării. O perioadă de tranziție adecvată ar permite redirecționarea resurselor administrative și financiare către prioritățile imediate ale reformei fiscale și ale consolidării capacității instituționale, fără a compromite angajamentul față de standardele internaționale de transparență și echitate fiscală.

În lumina acestor considerente, asociațiile de business solicită Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerului Finanțelor să ia în considerare, în mod explicit, contextul național descris mai sus în elaborarea poziției oficiale a Republicii Moldova față de implementarea Pilonului II, și să susțină activ solicitarea unei perioade de tranziție adecvate în cadrul negocierilor cu instituțiile europene competente.

În numele comunității de afaceri:

AmCham Moldova | EBA Moldova | FIA Moldova | ATIC

NOTĂ DE POZIȚIE

adresată Comisiei Europene (DG TAXUD / DG ENEST) privind solicitarea unei perioade de tranziție pentru implementarea Pilonului 2 (GloBE) în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană

Republica Moldova își reafirmă angajamentul ferm de a continua procesul de aliniere graduală și deplină la acquis-ul Uniunii Europene, inclusiv în domeniul fiscalității directe și al cadrului internațional privind impozitarea minimă globală.

În acest context, Republica Moldova recunoaște pe deplin obiectivele urmărite de Directiva (UE) 2022/2523 a Consiliului din 14 decembrie 2022, respectiv asigurarea unui nivel minim efectiv de impozitare de 15% pentru grupurile multinaționale și grupurile naționale de mari dimensiuni, în vederea limitării erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor către jurisdicții cu fiscalitate redusă. Directiva instituie, în principal, regulile Income Inclusion Rule (IIR) și Undertaxed Profits Rule (UTPR), precum și posibilitatea introducerii unui Qualified Domestic Minimum Top-up Tax (QDMTT).

În același timp, Republica Moldova consideră că, în contextul particular al procesului de aderare și al dimensiunii și structurii economiei sale, se justifică instituirea unei soluții tranzitorii echivalente, ca substanță și efect, cu articolul 50 din Directiva (UE) 2022/2523, care să permită aplicarea amânată a regulilor IIR și UTPR. Articolul 50 prevede această posibilitate pentru statele membre în care sunt localizate cel mult 12 entități-mamă finale (Ultimate Parent Entities – UPE-uri) ale grupurilor aflate în sfera de aplicare a directivei, recunoscând astfel că aplicarea imediată și integrală a mecanismelor GloBE în jurisdicții de dimensiuni reduse și cu structuri corporative limitate ar genera costuri administrative disproporționate față de beneficiile fiscale obținabile.

Comisia Europeană a confirmat oficial că această opțiune a fost utilizată de statele membre: Estonia, Letonia, Lituania, Malta și Slovacia, ceea ce demonstrează că, în cadrul Uniunii Europene, a fost deja recunoscută necesitatea unei aplicări etapizate pentru jurisdicțiile cu profil economic și expunere limitată din perspectiva Pilonului II¹.

Demersul Republicii Moldova este fundamentat pe același raționament juridic și economic care a stat la baza instituirii art. 50 și a aplicării acestuia de către statele membre anterior menționate. Conform evaluărilor preliminare realizate de autoritățile naționale, în prezent, în Republica Moldova nu sunt rezidente entități-mamă finale (UPE) care să cadă sub incidența Directivei (*a se vedea Anexa A*). Totodată, numărul entităților locale identificate ca filiale ale unor grupuri multinaționale de mari dimensiuni este marginal, fiind estimat la aproximativ **50 de companii** (*a se vedea Anexa B*). Pe cale de consecință, prin prisma structurii sale corporative, Republica Moldova nu reprezintă o jurisdicție susceptibilă să genereze un impact concurențial sau fiscal semnificativ asupra statelor membre ale Uniunii Europene sau asupra altor jurisdicții OCDE (*a se vedea Anexa C*). Dimpotrivă, efectele fiscale ale unei aplicări imediate a Pilonului II ar fi neglijabile, în timp ce sarcina administrativă și costurile de conformare asociate implementării ar fi profund disproporționate.

În viziunea Republicii Moldova, asimetria profundă dintre impactul fiscal marginal și costurile administrative masive de conformare constituie fundamentul rațional care justifică aplicarea tratamentului diferențiat prevăzut de articolul 50 din Directiva (UE) 2022/2523. Legiuitorul european a recunoscut în mod explicit că, în cazul jurisdicțiilor de dimensiuni reduse, cu o prezență corporativă limitată a grupurilor vizate, aplicarea imediată a regulilor IIR și UTPR ar genera efecte disproporționate, fiind totuși compatibilă cu obiectivele generale ale sistemului o aplicare etapizată. Această abordare tranzitorie trebuie să fie accesibilă și Republicii Moldova în calitatea sa de stat candidat, având în vedere că obiectivul procesului de integrare este o aliniere legislativă sustenabilă, predictibilă și efectiv aplicabilă, nu doar o transpunere *de jure* (formală) a normelor europene.

În mod particular, Republica Moldova subliniază necesitatea unei abordări prudente în raport cu entitățile care operează în cadrul Moldova IT Park, regim instituit prin legislația națională ca instrument de dezvoltare

¹ Comunicarea Comisiei – *Election to delay application of the IIR and UTPR under Article 50 of the Pillar Two Directive* (C/2023/1536), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, 12.12.2023. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ%3AC_202301536&utm_source=chatgpt.com

a sectorului digital și însoțit de garanții legale de stabilitate până în anul 2035. În măsura în care anumite entități rezidente ale acestui regim fac parte din grupuri multinaționale aflate în sfera Pilonului II, aplicarea imediată a regulilor GloBE ar putea produce efecte care depășesc dimensiunea strict fiscală, afectând securitatea juridică, previzibilitatea cadrului investițional și credibilitatea angajamentelor asumate de stat față de investitori.

Această preocupare este cu atât mai relevantă cu cât numărul entităților potențial vizate este unul foarte redus, iar impactul fiscal agregat susceptibil de a fi generat în Republica Moldova este limitat. În schimb, costurile de conformare, complexitatea administrativă și efectele reputaționale pot fi disproporționate. Într-un asemenea context, o implementare prematură ar risca să transmită un semnal negativ într-un sector strategic, orientat preponderent spre export și esențial pentru competitivitatea, digitalizarea și atragerea investițiilor cu valoare adăugată înaltă.

Totodată, Republica Moldova relevă că tratamentul impozitului unic aplicabil rezidenților Moldova IT Park ridică, în prezent, chestiuni tehnice și metodologice sensibile din perspectiva regulilor GloBE, inclusiv sub aspectul calificării sale drept „covered tax” și al modului în care acesta trebuie reflectat în calculul ratei efective de impozitare. În lipsa unei clarități suficiente la nivelul cadrului internațional aplicabil, o aplicare imediată a regulilor ar risca să producă efecte economice și juridice care nu reflectă în mod fidel sarcina fiscală reală suportată deja de contribuabilii vizati.

În aceste condiții, Republica Moldova consideră justificat ca, pe durata perioadei tranzitorii solicitate, situația regimurilor fiscale speciale însoțite de garanții legale, inclusiv cea a Moldova IT Park, să fie examinată gradual, în dialog tehnic cu Comisia Europeană și cu partenerii relevanți, astfel încât alinierea la *acquis* să fie realizată într-o manieră sustenabilă, previzibilă și compatibilă cu obiectivul menținerii unui climat investițional credibil.

Republica Moldova subliniază că operaționalizarea Pilonului II presupune cerințe tehnice, administrative și de guvernanta a datelor de o complexitate fără precedent. Aceasta implică, printre altele:

- *Maparea și identificarea precisă a grupurilor multinaționale și a entităților constitutive* aflate în sfera de aplicare a Directivei;
- *Accesarea și procesarea datelor financiare consolidate*, precum și a informațiilor fiscale și contabile transfrontaliere relevante;
- *Proiectarea și operaționalizarea unei arhitecturi IT complexe*, capabile să susțină raportarea standardizată, procesarea volumelor mari de date și schimbul automat de informații (AEOI) la nivel internațional;
- *Consolidarea capacității instituționale a administrației fiscale*, prin instruirea personalului pentru gestionarea și auditarea regulilor GloBE;
- *Sincronizarea inter-instituțională între autoritățile fiscale, agențiile de atragere a investițiilor și decidenții politicilor macroeconomice.*

Din perspectiva entităților constitutive – filialele grupurilor multinaționale care operează în Republica Moldova – o implementare imediată ar genera un șoc de conformare nejustificat. Având în vedere numărul extrem de redus al acestor filiale (estimat la aproximativ 50 de companii), impunerea unor obligații locale de calcul și raportare (inclusiv eventuala introducere a unui QDMTT) ar crea o sarcină administrativă disproporționată atât pentru contribuabili, cât și pentru Serviciul Fiscal de Stat. Mai mult, amânarea aplicării regulilor în Republica Moldova nu periclitează în niciun fel obiectivul final al Directivei și al Cadrului Incluziv. Astfel, o perioadă de tranziție ar permite filialelor locale să își alinieze sistemele ERP și procesele de raportare la cerințele grupurilor din care fac parte, fără a dubla efortul de conformare la nivel local într-un moment de incertitudine normativă.

Experiența recentă a statelor membre UE demonstrează pe deplin validitatea acestor provocări. Jurisdicții precum Estonia², Letonia, Lituania, Malta și Slovacia – deși beneficiază de administrații fiscale mature și sisteme de e-guvernare puternic digitalizate – au optat pentru derogarea prevăzută de articolul 50. Ghidurile și pozițiile oficiale emise de autoritățile din aceste state explică decizia de amânare prin necesitatea imperativă de a evita un blocaj administrativ și de a aloca timpul necesar dezvoltării infrastructurii IT și a capacității de control. Dacă state membre cu un grad înalt de digitalizare au considerat amânarea IIR și UTPR

² Ministry of Finance, Republic of Estonia, https://www.fin.ee/en/news/implementation-global-minimum-tax-should-remain-voluntary-small-member-states?utm_source=chatgpt.com

o măsură de prudență absolut necesară pentru a proteja atât administrația, cât și mediul de afaceri local, acordarea unei perioade de tranziție similare pentru Republica Moldova – o economie aflată în plin proces de convergență – este cu atât mai justificată și obiectivă.

Aceste considerente capătă o greutate suplimentară în contextul național actual, în care Republica Moldova desfășoară un proces amplu de reformare a arhitecturii fiscale, inclusiv reevaluarea regimurilor fiscale speciale și rescrierea unor componente fundamentale ale Codului Fiscal. În această etapă de tranziție, autoritățile nu dispun încă de o proiecție exhaustivă asupra modului în care implementarea intempestivă a Pilonului II ar interacționa cu noile politici naționale. Într-o economie mică și deschisă, extrem de sensibilă la percepția riscului și la costurile de conformare, o aplicare imediată a acestor reguli ar putea perturba grav fluxurile de Investiții Străine Directe (ISD) și competitivitatea industriilor cu valoare adăugată ridicată, generând daune economice disproporționate față de eventualele încasări fiscale.

Nu în ultimul rând, Republica Moldova reiterează faptul că, la nivelul Cadrului Incluziv al OCDE, regulile GloBE au fost concepute ca un „*common approach*”, și nu ca o obligație universală impusă automat tuturor jurisdicțiilor. Evoluția continuă a acestui cadru – marcată de publicarea succesivă a ghidurilor administrative (*Administrative Guidance*), introducerea regulilor de tip *safe harbour* și a altor instrumente de simplificare – demonstrează că arhitectura Pilonului II este încă în faza de consolidare la nivel global. Această dinamică internațională întărește necesitatea strategică a unei abordări etapizate pentru jurisdicțiile cu capacitate administrativă limitată, permițând Republicii Moldova să implementeze sistemul la momentul în care standardele și soluțiile de raportare internaționale vor fi pe deplin stabilizate.

În mod particular, trebuie avut în vedere cazul Parcului pentru Tehnologia Informației din Moldova, care operează în baza unui regim fiscal special, instituit pentru a asigura simplitate, previzibilitate și atractivitate investițională, inclusiv prin garanții de stabilitate oferite de stat. În aceste condiții, orice implementare prematură sau necalibrată a regulilor aferente Pilonului II, care ar avea ca efect majorarea sarcinii fiscale efective pentru rezidenții acestui regim, riscă să afecteze nu doar competitivitatea sectorului IT, ci și percepția investitorilor asupra fiabilității angajamentelor asumate de Republica Moldova. Un asemenea efect ar putea genera costuri reputaționale semnificative pentru stat, într-un sector strategic pentru digitalizare, exporturi și atragerea investițiilor cu valoare adăugată înaltă.

Având în vedere considerentele expuse, Republica Moldova solicită oficial Comisiei Europene ca, în arhitectura negocierilor de aderare, să aprobe o soluție de tranziție echivalentă, în substanță și efect, cu mecanismul prevăzut la articolul 50 din Directiva (UE) 2022/2523. Concret, se solicită flexibilitatea amânării aplicării regulilor IIR și UTPR pentru o perioadă de șase ani de la data aderării.

În acest context, Republica Moldova solicită respectuos Comisiei Europene ca, în cadrul procesului de negociere și al pregătirii pentru aderare, să fie avută în vedere acordarea unei soluții tranzitorii echivalente celei prevăzute la articolul 50.

În acest sens, Republica Moldova își asumă transpunerea Directivei (UE) 2022/2523 în legislația națională, continuarea procesului de identificare exactă a entităților potențial vizate de aceste reglementări, dezvoltarea capacității administrative și a infrastructurii informatice necesare, menținerea unui dialog tehnic permanent cu Comisia Europeană privind etapele de implementare, precum și pregătirea în vederea aplicării depline a regulilor IIR și UTPR la expirarea perioadei tranzitorii.

În susținerea acestei poziții, se anexează următoarele documente tehnice:

Anexa A – *Evaluarea preliminară a situației Republicii Moldova din perspectiva articolului 50 din Directiva (UE) 2022/2523;*

Anexa B – *Estimarea preliminară a entităților locale și naționale care ar putea intra în sfera de aplicare a Pilonului II;*

Anexa C – *Poziționarea comparativă a Republicii Moldova față de statele membre care au utilizat articolul 50, din perspectiva impactului administrativ și economic al implementării imediate;*

Anexa D – *Foaia de parcurs internă privind pregătirea pentru aplicarea deplină a Directivei (UE) 2022/2523.*

Rămânând la dispoziția dumneavoastră pentru orice clarificări suplimentare, vă rugăm să primiți asigurarea înaltei noastre considerații

Anexa A

Evaluarea preliminară a situației Republicii Moldova din perspectiva articolului 50 din Directiva (UE) 2022/2523

Obiectul evaluării

Evaluarea a fost realizată pentru a aprecia în ce măsură situația Republicii Moldova este comparabilă, ca logică și efecte, cu cea a statelor membre care au recurs la opțiunea prevăzută la articolul 50 din Directivă. Articolul 50 permite statelor membre în care sunt localizate cel mult 12 UPE-uri ale grupurilor aflate în sfera Directivei să amâne aplicarea Income Inclusion Rule (IIR) și Undertaxed Profits Rule (UTPR) pentru șase exerciții financiare consecutive, iar Comisia Europeană a confirmat oficial că această opțiune a fost utilizată de Estonia, Letonia, Lituania, Malta și Slovacia.

Baza de analiză

Evaluarea preliminară a fost efectuată având în vedere următoarele elemente:

- definiția entității-mamă finale (UPE) din articolul 3 al Directivei (UE) 2022/2523, respectiv entitatea care controlează direct sau indirect grupul și care nu este, la rândul său, controlată de o altă entitate superioară;
- pragul de intrare în sistemul Pilonului II, respectiv grupuri cu venituri consolidate de cel puțin 750 milioane EUR în cel puțin două din ultimele patru exerciții financiare;
- clarificările Comisiei Europene potrivit cărora testul relevant în contextul articolului 50 se apreciază la data de 31 decembrie 2023 și include, după caz, și grupurile naționale mari.

Metodologia utilizată

Republica Moldova nu dispune, la acest stadiu, de o bază de date dedicată care să permită identificarea automată și filtrarea companiilor și grupurilor potențial relevante din perspectiva Pilonului II. În consecință, evaluarea preliminară a fost realizată manual, printr-un exercițiu de verificare factuală, bazat pe datele și informațiile disponibile la nivel instituțional și pe informațiile colectate direct de la mediul de afaceri.

Exercițiul a avut la bază:

- date privind structura corporativă și acționariatul entităților locale;
- informații referitoare la apartenența la grupuri internaționale;
- date fiscale și corporative disponibile autorităților competente;
- informații colectate prin chestionare și prin consultări cu asociațiile reprezentative ale investitorilor și ale mediului de afaceri.

În aceste condiții, rezultatele prezentate în prezenta anexă trebuie înțelese ca având caracter preliminar și orientativ.

Constatările preliminare

În urma exercițiului de evaluare efectuat, nu au fost identificate, la acest stadiu, entități-mamă finale (UPE) localizate în Republica Moldova care să intre în domeniul de aplicare al Directivei (UE) 2022/2523.

Anexa B

Estimarea preliminară a entităților locale aparținând grupurilor mari străine, potențial relevante pentru Pillar II

Obiectul estimării

Scopul acestei anexe este de a oferi o evaluare preliminară a numărului și profilului entităților cu capital străin (subsidiare, sucursale, filiale) localizate în Republica Moldova, care ar putea face parte din grupuri multinaționale supuse reglementărilor Pilonului II (Directiva (UE) 2022/2523). Estimarea urmărește identificarea potențialului impact administrativ și a volumului de activități de raportare care ar putea reveni autorităților fiscale naționale odată cu implementarea acestor norme.

Metodologia aplicată

Deoarece Republica Moldova nu deține un registru centralizat capabil să identifice automat apartenența la grupuri supuse Pilonului II, estimarea a fost realizată printr-o analiză indirectă și triaj, pe baza următoarelor criterii:

- Companiile cu peste 50% capital străin, înregistrate ca societăți comerciale sau sucursale ale unor grupuri din țări cu prezență puternică în ISD;
- Entitățile care activează în sectoare cu investiții mari de capital și operațiuni transfrontaliere (energie, telecomunicații, finanțe, producție industrială, lanțuri de retail internaționale);
- Companiile ale căror grupuri-mamă sunt cunoscute a avea venituri globale consolidate ce depășesc pragul de 750 milioane EUR.

Constatări preliminare

Conform ultimelor date statistice disponibile (2025–2026), în Republica Moldova sunt înregistrate aproximativ < 5.000 de companii cu participare străină majoritară. Dintre acestea, se estimează până la **50 de entități** care ar putea aparține unor grupuri multinaționale, pasibil eligibil condițiilor Pilonului II.

Acestea sunt concentrate în principal în următoarele sectoare:

- Servicii financiare și asigurări (bănci cu capital străin, asigurători internaționali);
- Telecomunicații (operatori de telefonie mobilă și fixă);
- Energie și utilități (furnizori de gaze, electricitate, termoficare);
- Comerț en-gros și retail (lanțuri internaționale de supermarketuri, distribuitori);
- Agroindustrial și producție alimentară (companii integrate în lanțuri globale);
- Logistică și transport (operatori europeni de transport rutier și logistică).

Constatările preliminare

Numărul estimat de entități –până la 50, localizate în Republica Moldova care ar putea fi afectate de cerințele de raportare și conformitate ale Pilonului II. Cu toate acestea, identificarea exactă și monitorizarea acestor entități necesită dezvoltarea unei capacități administrative și IT specializate, precum și implementarea unui cadru de raportare național conformat cu standardele UE.

Chiar dacă numărul companiilor vizate este redus, importanța lor strategică pentru economia Moldovei este disproporționat de mare. Protejarea acestui segment de contribuabili prin obținerea unei perioade de tranziție adecvate este, în esență, o măsură de protecție a competitivității economice naționale și a climatului investițional, nu un simplu avantaj fiscal punctual.

Poziționarea comparativă a Republicii Moldova față de statele membre care au utilizat articolul 50 din Directiva (UE) 2022/252

Obiectul estimării

Prezenta anexă are scopul de a evidenția, prin comparație cu statele membre care au utilizat articolul 50 din Directiva (UE) 2022/2523, poziția Republicii Moldova din perspectiva dimensiunii economiei, a vulnerabilităților macroeconomice, a bazei investiționale și a relevanței sale fiscale și concurențiale în contextul aplicării Pilonului II.

TABEL COMPARATIV — Indicatori-cheie pentru anul 2023

Indicator	EST	LVA	LTU	MLT	SVK	Cea mai mică valoare UE art. 50	MDA
PIB nominal (mld. EUR — convertit)	~35,5	~40,4	~68,6	~19,1	~63,0	MLT: ~19,1	~13,3
PIB per capita (EUR — convertit)	~27 964	~20.984	~25.674	~37.797	~30.178	LVA ~20.984	~6 283
Creștere PIB real (%)	-2,7%	-0,9%	+0,7%	+10,5%	+2,4%	EST/LVA -2,7%	+0,7%
Inflație medie anuală (%)	9,1%	8,9%	8,7%	5,7%	7,4%	MLT: 5,7%	~13,9%

Sursele datelor: FMI WEO (octombrie 2023), Eurostat, UNCTAD WIR 2023, BNM, BNS Moldova. Valorile în USD au fost convertite în EUR la cursul mediu BCE 2023 (1 USD = 0,924 EUR). Datele pentru Republica Moldova provin din surse naționale și pot diferi de estimările internaționale din cauza metodologiilor de calcul diferite.

a. Dimensiunea economiei — PIB nominal

Cu un PIB nominal estimat la ~13,3 miliarde EUR în 2023, Republica Moldova reprezintă doar 69,6% din economia Maltei (19,1 mld. EUR) — cel mai mic stat din grupul Art. 50. Altfel spus, Moldova are o economie cu aproximativ 5,8 miliarde EUR mai mică decât cea mai mică economie din grupul statelor care au considerat justificată aplicarea clauzei de tranziție. Față de Estonia (35,5 mld. EUR) și Lituania (~68,6 mld. EUR), decalajul devine și mai pronunțat — Moldova reprezentând respectiv 37,5% și 19,4% din dimensiunea acestora.

Dimensiunea economiei determină în mod direct capacitatea administrativă disponibilă și volumul resurselor fiscale ce pot fi alocate pentru implementarea unor mecanisme complexe precum cele prevăzute de Pilonul II. Cu cât baza economică este mai restrânsă, cu atât costurile fixe ale conformității reprezintă o proporție mai ridicată din resursele disponibile.

2. Capacitatea economică per locuitor — PIB per capita

Cu un PIB per capita de aproximativ 6.283 EUR, Republica Moldova se situează la 29,9% din nivelul Letoniei (20.984 EUR) — statul cu cea mai redusă valoare din grupul Art. 50 — respectiv de 3,3 ori sub minimul acestui grup. Față de Malta (37.797 EUR), Moldova atinge doar 16,6% din nivelul de bunăstare per locuitor. Acest indicator reflectă diferențe fundamentale în capacitatea structurală de a finanța și opera sisteme administrative complexe, de a asigura resurse umane specializate și de a suporta costurile de conformare impuse de regulile IIR și UTPR — costuri care, raportate la capacitatea economică reală a Moldovei, devin disproporționate.

3. Presiunile macroeconomice — inflație și deficit bugetar

Cu o inflație medie anuală de ~13,9% în 2023 — alimentată de efectele persistente ale conflictului din Ucraina, vulnerabilitățile energetice — Republica Moldova depășește de 2,4 ori nivelul Maltei (5,7%), cel mai scăzut din grupul Art. 50, și cu ~73% media aritmetică a grupului (~8,0%).

Presiunile inflaționiste ridicate erodează bugetele administrative în termeni reali, reduc predictibilitatea planificării fiscale și amplifică riscul ca costurile de conformitate — atât din partea autorității fiscale, cât și din partea contribuabililor — să depășească veniturile suplimentare generate de Top-Up Tax.

Anexa D

Foaia de parcurs internă privind pregătirea pentru aplicarea deplină a Directivei (UE) 2022/2523

Documentul propune un set structurat de acțiuni și termene orientative, adresate atât autorităților competente (Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, alte instituții relevante), cât și contribuabililor vizați (entitățile locale membre ale grupurilor multinaționale de mari dimensiuni), cu scopul de a asigura o conformare graduală, sustenabilă și efectivă cu prevederile Pilonului II.

Foaia de parcurs ia în considerare solicitarea unei perioade de tranziție adecvate, în linie cu mecanismul prevăzut de articolul 50 din Directivă, și urmărește să ofere tuturor părților implicate un cadru clar, predictibil și coordonat de acțiune.

2026 — Constituirea Grupului de Lucru și Analiza Preliminară

Administrația Fiscală (SFS / MF)

- Constituirea formală a Grupului de lucru Interinstituțional Pillar 2 prin Ordin comun al MF și SFS, cu participarea: MF (coordonator); SFS; MDED; experților externi (OCDE, UE, consultanți internaționali) precum și implicarea experților locali
- Efectuarea unui studiu de impact fiscal național, analiza contextului național — identificarea preliminară a entităților care fac parte din grupurilor multinaționale prezente în Moldova care pot atinge pragul de 750M EUR cifră de afaceri consolidată, inclusiv monitorizarea dacă nu deținem companii mamă (UPE-uri) din Grup; care sunt jurisdicțiile UPE ale acestor grupuri, care este ETR real actual în Moldova pentru fiecare entitate; Analiza juridică și fiscală detaliată a impozitului unic din perspectiva GloBE; Verificarea dacă impozitul unic/sau alte impozite speciale îndeplinesc condițiile pentru a fi Covered Tax în sensul art. 20 din Directivă; Consultarea experților OCDE privind recunoașterea impozitului unic/speciale ca Covered Tax.
- Inventarierea completă a facilităților fiscale existente (regimuri preferențiale-care sunt asigurate prin garanții de stat) care pot intra în conflict cu regulile GloBE:
 - Zonele Economice Libere (ZEL)
 - Facilitățile pentru parcurile IT și rezidenții acestora
 - Scutirile de impozit pe venit pentru anumite sectoare
 - Regimurile speciale aplicabile altor sectoare
 - Analiza juridică a fiecărui tip de garanție — ce obligații exacte are Moldova față de investitori, calcularea expunerii bugetare — câți investitori sunt afectați, care este valoarea garanțiilor acordate
 - Studiarea experienței altor state (ex. Irlandei — care a trebuit să reconcilieze regimul de 12.5% cu QDMTT)
- Inițierea dialogului tehnic oficial cu OCDE (Inclusive Framework), Comisia Europeană (DG TAXUD DG ENEST) și statele membre UE pentru asistență tehnică și acces la instrumente de modelare fiscală
- Analiza comparativă a modului în care state cu structuri similare au demarat procesul:
 - România — facilități IT, structuri similare ZEL
 - Bulgaria — stat recent aderat, capacitate administrativă comparabilă
 - Croația — experiență de aderare recentă
 - Irlanda — reconcilierea regimurilor preferențiale competitive cu QDMTT
- Evaluarea capacității administrative a SFS pentru gestionarea viitoare a regulilor GloBE — identificarea lipsei de personal, expertiză și infrastructură IT

Agenți Economici / Entități Vizate

- Identificarea voluntară a grupurilor multinaționale cu operațiuni în Moldova care pot depăși pragul de 750M EUR cifră de afaceri consolidată la nivel de grup
- Monitorizarea activă a publicațiilor OCDE, ghidurilor administrative emise și a evoluțiilor legislative în statele UE
- Consultarea consultanților fiscali internaționali specializați (Big4, firme specializate în fiscalitate internațională) pentru o primă evaluare a expunerii la regulile GloBE
- Participarea la consultările publice organizate de Ministerul Finanțelor și SFS

2027 — Elaborarea și Adoptarea Legii de Transpunere

Administrația Fiscală (SFS / Ministerul Finanțelor)

- Elaborarea proiectului de lege de transpunere a Directivei 2022/2523, cu preluarea Model Rules OCDE și adaptarea la specificul național, incluzând prevederi exprese privind regimurile preferențiale existente.:
 - QDMTT – prevederea unei taxe suplimentare după caz, activ din data aderării (planificat 2030)
 - QRTC - ca instrument de înlocuire a scutirilor de impozit (ca soluție pentru a stimula investițiile)
 - IIR — Regula de Includere a Venitului, adoptată dar amânată prin art. 50 până în 2036
 - UTPR — Regula Profiturilor Subtaxate, adoptată dar amânată prin art. 50 până în 2036
 - Declarația expresă a utilizării art. 50 — amânarea IIR și UTPR pentru perioada 2030–2035
 - Mecanisme Safe Harbour tranzitorii și permanente conforme cu ghidurile OCDE
 - Obligații de raportare — GloBE Information Return (GIR)
 - Proceduri de soluționare a disputelor aferente GloBE
 - Introducerea în legea de transpunere a prevederii exprese privind recunoașterea impozitului unic ca Covered Tax în sensul GloBE (dacă se poate de justificat)
 - Definierea metodologiei de calcul a ETR Moldova care include impozitul unic/impozit special
 - Dacă recunoașterea completă nu este posibilă imediat — introducerea unui mecanism tranzitoriu de recunoaștere parțială cu termen de clarificare până în 2030
- Organizarea de consultări publice largi cu mediul de afaceri, asociații profesionale (EBA, AmCham Moldova, FIA, etc), experți internaționali și reprezentanți ai societății civile, Notificarea formală a investitorilor cu garanții active despre schimbările legislative preconizate. Deschiderea negocierilor bilaterale cu investitorii afectați pentru renegocierea contractelor
- Notificarea formală prin prezentarea proiectului de lege a Comisiei Europene privind transpunerea Directivei
- Publicarea normelor metodologice și a ghidurilor administrative după adoptarea legii
- Demararea programelor de formare a inspectorilor fiscali — minim 2–3 ani de pregătire înainte de intrarea în vigoare:
 - Formare tehnică privind calculul ETR, GloBE Income, QDMTT
 - Formare în utilizarea viitorului sistem informatic dedicat
 - Stagii în administrații fiscale din state UE cu experiență (Olanda, Danemarca, Irlanda)

Agenți Economici

- Evaluarea detaliată a impactului legii adoptate asupra grupului propriu — primul calcul complet al ETR la nivel de jurisdicție Moldova
- Identificarea entității desemnate ca Filing Entity (responsabilă de depunerea GIR) la nivel de grup
- Inițierea adaptării sistemelor ERP și de contabilitate pentru generarea datelor necesare raportării GloBE
- Prima simulare internă a calculului Top-up Tax pentru exercițiul fiscal 2027

- Analiza facilităților fiscale existente utilizate de entitate și evaluarea viabilității acestora post-Pillar 2
- Informarea despre eventuale impedimente/lacune, omisiuni, neclarități legislative Autoritatea fiscală

2028 — Consolidare Tehnică și Operațională

Administrația Fiscală

- Dezvoltarea și implementarea sistemului informatic dedicat GloBE pentru:
 - Recepția electronică a GloBE Information Return (GIR)
 - Schimbul automat de informații cu administrațiile partenere
- Crearea Unității Specializate pentru Fiscalitatea Internațională și GloBE în cadrul SFS:
- Testarea sistemelor informatice prin simulări cu date anonimizate furnizate de grupuri pilot voluntare
- Publicarea primelor Ruling-uri Fiscale Anticipate (Advance Tax Rulings) privind aplicarea regulilor GloBE în situații specifice întâlnite în Moldova — preluarea modelului Luxemburgului în materie de ruling-uri pentru structuri complexe
- Elaborarea Registrului Național al Entităților GloBE — baza de date a tuturor entităților constitutive cu sediu în Moldova care fac parte din grupuri multinaționale ce depășesc pragul de 750M EUR

Agenți Economici

- Efectuarea unui exercițiu complet de simulare (parallel run) pentru exercițiul fiscal 2028 — calcul complet al GloBE fără obligație de plată, pentru testarea proceselor interne
- Formarea echipelor interne de specialiști GloBE sau contractarea de consultanți externi permanenți
- Restructurarea operațională dacă este cazul — analiza dacă structurile fiscale existente sunt viabile post-Pillar 2
- Cartografierea completă a fluxurilor de profit la nivel de grup (profit allocation mapping)

2029 — Anul de Pregătire Finală (Dry Run Oficial)

Administrația Fiscală

- Revizuirea prevederilor legale, dacă nu trebuie de ajustat, actualizat QDMTT
- Organizarea Dry Run-ului Oficial — companiile vizate depun un GIR de probă pentru exercițiul fiscal 2029, pentru testarea completă a sistemului end-to-end:
- Publicarea listei finale a entităților vizate de Directiva
- Organizarea de seminare și ateliere de lucru pentru contribuabilii vizati, cu participarea experților OCDE și a reprezentanților administrațiilor fiscale din state UE
- Clarificarea tuturor zonelor gri legislative prin emiterea de circulare și instrucțiuni administrative suplimentare pe baza problemelor identificate;
- Testarea schimbului de informații cu administrațiile fiscale partenere din UE
- Publicarea listei finale a regimurilor fiscale compatibile cu GloBE în Moldova
- Eliminarea sau modificarea regimurilor incompatibile rămase

Agenți Economici

- Reconcilierea completă a datelor contabile cu calculele GloBE
- Finalizarea contractelor cu furnizorii de soluții software GloBE specializate
- Simularea completă a obligației fiscale QDMTT pentru 2030 — estimarea sumelor de plată

Administrația Fiscală

- Activarea QDMTT din data aderării (planificat 1 ianuarie 2030)
- Actualizarea și monitorizarea listei finale a entităților obligate
- Deschiderea portalului electronic pentru depunerea GIR
- Aplicarea Safe Harbour-ului tranzitoriu bazat pe CbCR pentru primii trei ani fiscali 2030–2032 — reducerea sarcinii administrative pentru entitățile care trec testele De Minimis, ETR Simplificat sau Profit de Rutină
- Notificarea entităților eligibile privind posibilitatea aplicării Safe Harbour-ului tranzitoriu și condițiile de eligibilitate
- Declararea/notificarea formală a utilizării Art. 50 — amânarea UTPR până în 2036, prin confirmarea că numărul de UPE în Moldova este de până la 12 - condiție pentru Art. 50
- Aplicarea QDMTT pentru foștii beneficiari de regimuri preferențiale (dacă va fi cazul)
- Operaționalizarea QRTC — primele plăți de compensare (dacă va fi cazul)
- Actualizarea Registrului Național GloBE
- Recepția primelor GIR pentru exercițiul fiscal 2030 — termen de depunere martie 2032 conform regulilor tranzitorii OCDE (dacă va fi cazul)
- Activarea schimbului automat de date GloBE cu administrațiile fiscale partenere din UE
- Transmiterea către alte administrații fiscale a datelor relevante privind entitățile din Moldova

- Reconcilierea datelor din GIR cu datele primite de la administrațiile altor state (dacă va fi cazul)
- Procesarea și validarea GIR-urilor depuse pentru exercițiul fiscal 2030 și 2031
- Demararea primelor audituri GloBE complete pentru entitățile identificate cu risc ridicat
- Publicarea ghidului de erori frecvente identificate în primele GIR-uri depuse
- Emiterea primelor circulare și instrucțiuni administrative de clarificare

- Publicarea primului Raport Anual de Monitorizare GloBE pentru exercițiul 2030:
- Publicarea celui de-al doilea Raport Anual de Monitorizare pentru exercițiul 2031 cu date comparative

Agenți Economici

- Prima plată efectivă a QDMTT pentru exercițiul fiscal 2030
- Verificarea eligibilității pentru Safe Harbour tranzitoriu — aplicarea testelor De Minimis, ETR Simplificat sau Profit de Rutină
- Depunerea primului GIR complet — termen martie 2032 conform regulilor tranzitorii
- Reconcilierea completă a datelor contabile cu calculele GloBE pentru primul an
- Răspuns la solicitările de informații suplimentare și clarificări din partea SFS
- Evaluarea impactului real al QDMTT față de estimările inițiale efectuate în 2028–2029
- Ajustarea proiecțiilor financiare pe baza primului an de aplicare efectivă

Administrația Fiscală

- Efectuarea auditurilor GloBE pentru al doilea val de entități — risc mediu
- Publicarea ghidului de audit GloBE actualizat pe baza experienței din primele cicluri
- Gestionarea primelor dispute și contestații formale privind calculul GloBE
- Soluționarea disputelor prin proceduri administrative și MAP (Mutual Agreement Procedure) unde este cazul
- Participarea activă în grupurile de lucru UE privind aplicarea uniformă a Directivei

- Realizarea unui studiu comprehensiv privind competitivitatea fiscală a Moldovei după trei ani de aplicare QDMTT:
 - Compararea ETR efectiv în Moldova cu statele din regiune concurente pentru investiții
 - Evaluarea impactului GloBE asupra fluxurilor de investiții străine directe în Moldova
 - Identificarea sectoarelor unde Moldova rămâne competitivă post-GloBE
- Elaborarea unui pachet de instrumente noi de atragere a investițiilor compatibile cu GloBE:
 - Granturi directe pentru investiții în active fixe
 - Subvenții pentru cercetare-dezvoltare
 - QRTC pentru noi categorii de investiții
 - Facilități pentru forța de muncă
- Evaluarea completă a procesului de conversie a regimurilor preferențiale după trei ani de funcționare
- Ajustarea mecanismului QRTC pe baza experienței practice acumulate și identificarea soluțiilor definitive pentru cazurile nerezolvate
- Obținerea confirmării finale din partea OCDE și Comisiei Europene dacă nu a fost obținută anterior pe aspectele identificate în perioada implementării

Agenți Economici — General

- Rutinizarea completă a proceselor anuale de calcul QDMTT și depunere GIR
- Evaluarea strategică multianuală a impactului GloBE asupra operațiunilor din Moldova
- Participarea la consultările publice privind noul pachet de instrumente de atragere a investițiilor
- Gestionarea auditurilor GloBE și furnizarea documentației solicitate

2035 — Finalizarea Ciclului. Pregătirea pentru 2036

Administrația Fiscală

- Finalizarea și publicarea soluției definitive de compensare pentru investitorii cu regimuri preferențiale — termen asumat 2035
- Evaluarea completă a funcționării QRTC din 2030 până în 2035 și ajustarea finală dacă este necesar
- Introducerea oricăror instrumente suplimentare de compensare compatibile GloBE dacă QRTC s-a dovedit insuficient
- Închiderea formală a tuturor proceselor de renegociere contractuală privind regimurile preferențiale
- Demararea pregătirilor tehnice și administrative pentru activarea UTPR în 2036
- Actualizarea sistemului informatic pentru procesarea calculelor UTPR
- Formarea inspectorilor fiscali pentru specificul UTPR
- Elaborarea normelor metodologice detaliate pentru UTPR
- Identificarea entităților din Moldova ale căror grupuri au UPE în jurisdicții non-GloBE — acestea sunt subiectul principal al UTPR
- Notificarea formală a acestor entități privind obligațiile suplimentare din 2036

Agenți economici

- Evaluarea impactului activării UTPR din 2036 asupra structurii proprii
- Finalizarea adaptărilor tehnice ale sistemelor informatice pentru 2036
- Pregătirea echipei interne pentru gestionarea UTPR
- Confirmarea finală că soluția de compensare este funcțională și suficientă pentru perioada post-2036
- Evaluarea strategică completă a prezenței în Moldova pentru perioada post-2035